

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

02 iunie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Iurie Diaconu,
Judecători Liliana Catan, Ion Guzun, Victor Burduh,
Nicolae Craiu,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursurile ordinare, împotriva sentinței Judecătorei Cahul din 24 aprilie 2019 și deciziei Colegiul judiciar al Curții de Apel Cahul din 27 noiembrie 2019, declarate de procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Tomița Mihail, de partea vătămată XXXXX XXXXX și de inculpatul

Tabanov Piotr XXXXX, născut la XXXXX, originar și locuitor al s. XXXXX, str. XXXXX, XXXXX, r-nul XXXXX, cetățean al R. Moldova, fără antecedente penale.

Termenul de examinare,
instanța de fond: 02.04.2015 - 18.12.2018,
instanța de apel: 15.01.2019 - 25.09.2019,
instanța de recurs: 12.11.2019 - 11.02.2020.

Asupra recursurilor menționate, Colegiul penal lărgit,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Cahul, sediul Taraclia din 24 aprilie 2019, Tabanov Piotr a fost condamnat în baza art. 201¹ alin. (1) lit. b) Cod penal la 1 an închisoare și art. 179 alin. (2) Cod penal la 1 an închisoare.

Conform art. 84 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsă definitivă de 2 ani închisoare.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei i-a fost suspendată condiționat pe o perioadă de probațiune de 2 ani.

De la inculpat s-a încasat prejudiciul moral în beneficiul lui XXXXX XXXXX în mărime de 15.000 lei și XXXXX XXXXX de 5000 lei.

Cererea procurorului privind încasarea de la inculpat a cheltuielilor judiciare în sumă de 1280 lei a fost respinsă ca neîntemeiată.

2. Instanța de fond a constatat că, inculpatul Tabanov P., în perioada de timp din **anul 2015 până la 16.08.2017**, aflând-se în locuința sa din str. XXXXX, XXXXX, s. XXXXX, r-nul XXXXX, unde trăia împreună cu soția XXXXX XXXXX și doi copii

minori, cu scopul *impunerii voinței și a controlului personal asupra lui XXXXX XXXXX*, intenționat îi *provoca frica*, iniția sistematic scandaluri în casă, în cadrul cărora provoca *stare de neliniște și suferințe psihice* lui XXXXX XXXXX prin *ofensării și amenințări, sistematic îi impunea voința interzicându-i să iasă din casă fără permisiunea lui, o limita în libera circulație și îi interzicea să plece în oșpeție la rude, să comunice cu prietenele și persoanele apropiate, izolând-o în așa mod de prietene și rude*, încălcându-i, astfel, dreptul ei constituțional la libera circulație și comunicare cu cei apropiați, în același timp *amenințând-o cu răfuiala fizică, dacă nu-i va executa cerințele*. În continuare, pentru atingerea scopurilor infracționale enunțate, la 16.08.2017, în prima jumătate a zilei, aflând-se în locuința din str. XXXXX, XXXXX, s. XXXXX, r-nul XXXXX, a provocat, din motive de gelozie, un scandal cu soția XXXXX XXXXX și a început să o înjure cu cuvinte necenzurate, *impunându-și voința, interzicându-i să părăsească casa și plece, inclusiv prin aplicarea forței fizice*, în evitarea conflictului, la domiciliul părinților săi, amplasat pe str. XXXXX, XXXXX, s. XXXXX, r-nul XXXXX. Ulterior, după ce ultima a reușit să fugă împreună cu fiul minor XXXXX XXXXX, a.n. XXXXX, la locuința părinților săi, a urmărit-o. În rezultat, i-a cauzat lui XXXXX XXXXX un stres psiho-emoțional, suferințele psihice și fizice, leziuni în formă de hematom în regiunea umărului stâng, care se califică ca vătămări corporale neînsemnate.

Tot el, la 16.08.2017, în jurul orei 13⁰⁰, ilegal, contrar voinței și dorinței proprietarului, a pătruns în locuința lui XXXXX XXXXX, din str. XXXXX, XXXXX, s. XXXXX, r-nul XXXXX, unde s-a aflat timp de 15 minute. La cerințele ultimei să plece de pe teritoriul casei ei, în continuarea intențiilor sale infracționale, el a pătruns în încăperile locuinței indicate, unde a început să se certe cu XXXXX XXXXX care se afla în casă. La cerința repetată a lui XXXXX XXXXX să părăsească domiciliul ei, *a apucat-o de antebrăț și a împins-o tare*, de la ce XXXXX XXXXX și-a pierdut echilibrul și s-a lovit de balustrada scării. În rezultat, ultimei i-au fost provocate vătămări în formă de hematom în regiunea umărului drept și a articulației cotului drept, care se califică ca *vătămări neînsemnate*.

Instanța a reținut că inculpatul nu a recunoscut vina, însă aceasta este dovedită prin probele administrate și i-a încadrat acțiunile în baza art. 201¹ alin. (1) lit. b) Cod penal, ca violența în familie, adică acțiunea sau inacțiunea intenționată comisă de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, manifestată prin *izolare, intimidare în scop de impunere a voinței sau a controlului personal asupra victimei* și în baza art. 179 alin. (2) Cod penal, ca violarea de domiciliu, adică pătrunderea și rămânerea ilegală în domiciliul sau în reședința unei persoane fără consimțământul acesteia ori refuzul de a le părăsi la cererea ei, săvârșite cu aplicarea violenței.

Solicitarea procurorului privind încasarea de la inculpat a cheltuielilor pentru efectuarea constatărilor și expertizelor medico-legale în sumă de 1280 lei este nefondată, deoarece nu inculpatul a fost inițiatorul efectuării constatărilor și expertizelor respective. Acestea au fost îndeplinite în legătură cu necesitatea efectuării cercetării obiective pe cauza, iar în conformitate cu art. 227 alin. (3) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.

3. Procurorul în Procuratura raionului Taraclia, Lefter Sergiu, a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie dispusă încasarea cheltuielilor judiciare în sumă de 1280 lei din contul inculpatului.

Apelantul a invocat că, instanța nu a ținut cont de faptul că, expertizele în cauză au fost efectuate din contul statului, conform prevederilor Legii R. Moldova nr. 68 din 14.04.2016 ”Cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar”, nu se eliberează solicitantului raportul de expertiză judiciară dacă efectuarea expertizei nu a fost achitată). Făcând referință la prevederile art. 227 alin. (3) Cod de procedură penală și anume la faptul că: ”Cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate” opinia instanței după părerea acuzării nu este convingătoare, dat fiind faptul, că legislatorul impune achitarea cheltuielilor de judecată de către stat numai în cazul dacă legea nu prevede altă modalitate și astfel făcând trimitere la prevederile art. 229 alin. (2) Cod de procedură penală: ”Instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare”, astfel devine clar cheltuielile judiciare pot fi încasate de la condamnat. Totodată s-a menționat faptul, că instanța de judecată n-a stabilit careva motive de eliberarea a lui Tabanov P. de la achitarea cheltuielilor judiciare expuse în art. 229 alin. (3) Cod de procedură penală.

Ori, Tabanov P. conform prevederilor art. 229 Cod de procedură penală trebuie să recupereze statului mijloacele financiare cheltuite pentru efectuarea cercetărilor și expertizelor judiciare menționate, ținând cont faptul angajat, are un venit permanent și plata cheltuielilor judiciare menționate nu influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se aflau la întreținerea lui. Totodată, potrivit practicii CtEDO, persoana recunoscută vinovată de săvârșirea infracțiunii urmează să suporte cheltuielile judiciare (cazul Croissant vs. Germania din 25.09.1992).

3.1. A declarat apel și inculpatul, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie achitat pe motiv că în acțiunile lui lipsesc elementele constitutive ale infracțiunilor imputate.

Apelantul a invocat că, învinuirea înaintată nu și-a găsit confirmarea, întrucât în cadrul ședinței de judecată partea vătămată a confirmat că, la 16.08.2017, ea singură a mers la domiciliul părinților ei din s. XXXXX, r-nul XXXXX, str. XXXXX, XXXXX, inculpatul nu iar fi interzis să se ducă, s-au să-și impună voința contrară, inclusiv forța fizică să părăsească casa.

În cadrul ședinței s-a demonstrat că, mărturiile lui Ivanova E., Stratiev I., Zhelev E., Atanasova G., Gurgurov N. și Peykova O. care în instanță au explicat că XXXXX XXXXX se deplasa liber, mergând în vizită pe jos și cu automobilul, fapt confirmat de însăși partea vătămată.

Acuzațiile aduse de părțile vătamate XXXXX XXXXX și XXXXX XXXXX sunt neîntemeiate și contrare, cu scop de răzbunare, întrucât plângerea a apărut doar după ce a depus în instanță cerere privind desfacerea căsătoriei și stabilirea locului de trai a copilului minor. Pentru ca instanța să nu stabilească locul de reședință al copilului cu tatăl, au decis să-l discrediteze și să o victimizeze pe XXXXX XXXXX

În calitate de probă care ar demonstra vinovăția inculpatului, instanța face trimiterea la concluzia raportului de examinare medico-legale în privința lui XXXXX XXXXX și XXXXX XXXXX, care urmează a fi apreciat critic, la materialele cauzei lipsesc careva acte constatatoare în acest sens.

În speță, sunt prezente relații civile privind desfacerea căsătoriei și stabilirea locului de domiciliu a copilului minor.

În același timp, probe obiective care confirmă aplicarea violenței domestice de către Tabanov P. nu au fost stabilite și dovedite.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 noiembrie 2019, apelul procurorului a fost respins ca nefondat.

Apelul inculpatului a fost admis, casată total sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

Tabanov Piotr a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 179 alin. (1) Cod penal și liberat de pedeapsă în legătură cu expirarea termenului de prescripție.

Procesul penal pe art. 201¹ alin. (1) lit. b) Cod penal în privința lui Tabanov Piotr a fost încetat, dat fiind că fapta nu constituie infracțiune, dar contravenție.

Tabanov Piotr a fost recunoscut vinovat de săvârșirea contravenției prevăzute de art. 78¹ Cod contravențional, cu încetarea procesului contravențional în legătură cu prescripția răspunderii contravenționale.

De la Tabanov Piotr s-a încasat prejudiciul moral în beneficul lui XXXXX XXXXX în mărime de 1000 lei și lui XXXXX XXXXX în sumă de 1000 lei.

Cererea procurorului privind încasarea cheltuielilor de judecată din contul inculpatului în mărime de 1280 lei, a fost respinsă ca neîntemeiată.

Instanța de apel a statuat că, ***instanța de fond corect a determinat circumstanțele de fapt și de drept și just a făcut concluzia că faptele penale de violare de domiciliu, reținute în culpa inculpatului au avut loc și au fost săvârșite de către el în circumstanțele descrise, însă incorect a calificat acțiunile de violare de domiciliu, ca fiind comise cu provocarea leziunilor corporale.***

Astfel, fiind audiată în cadrul urmăririi penale la 15.12.2017, ***partea vătămată XXXXX XXXXX a indicat:*** „Am văzut că ginerele încerca cu forța să i-a copilul, copilul plângând s-a apucat de mama sa XXXXX și se împotriva. Eu am început să-i ajut Raisei să țină copilul și să-l elibereze de la tatăl său. În acest timp ginerele m-a apucat de umărul drept și m-a împins, iar eu m-am lovit de scară”. În cadrul ședinței instanței de fond XXXXX XXXXX a declarat, că hematomul s-a format în urma faptului, că atunci când trăgeau fiecare în partea lui de copil, ea s-a lovit și la umărul drept i-a apărut hematom. În cadrul ședinței instanței de apel, aceasta a declarat, că hematomul s-a format în timp ce ea trăgea nepotul și s-a lovit de scară.

Prin urmare s-a constatat că, inculpatul Tabanov P. a pătruns în domiciliul părții vătămate XXXXX XXXXX la 16.08.2017 și a refuzat categoric să părăsească domiciliul timp de 15 minute, fapt susținut de partea vătămată XXXXX XXXXX, care se afla în domiciliul mamei sale și a confirmat că, acesta a pătruns în domiciliul mamei sale, fără consimțământul ultimei și s-a certat cu aceasta.

La această concluzie duc și concluziile Raportului de constatare nr. XXXXX din 11.01.2018, potrivit cărui la XXXXX XXXXX s-a constatat hematom al umărului drept și articulației cotului drept, care putea fi produsă la acțiunea traumatică cu obiect contondent dur, posibil în timpul și circumstanțele relatate și se califică ca vătămare neînsemnată. Se exclude producerea acestei vătămări de la lovire sau apucare, dar putea fi provocată în urma lovirii de un obiect contondent dur, ce confirmă declarațiile părții vătămate XXXXX XXXXX, că în timp ce se lupta cu inculpatul (î-l ținea și îl trăgea pe nepotul său), ea s-a lovit. Presupune, că ar fi apucat-o de mână și Tabanov P., însă nu ține minte exact.

Infracțiunea prevăzută de art. 179 alin. (1) Cod penal, conform art. 16 alin. (2) Cod penal, face parte din categoria infracțiunilor ușoare, pentru care pedeapsa prevede închisoare până la 2 ani, iar de la data comiterii acestei infracțiuni a expirat termenul

prescripției răspunderii penale de 2 ani, stabilit la art. 60 alin. (1) lit. a) Cod penal, astfel inculpatul urmează a fi liberat de pedeapsa penală prevăzută de art. 179 alin. (1) Cod penal, în legătură cu intervenirea termenului prescripției răspunderii penale.

Totodată, art. 201¹ alin. (1) lit. b) Cod penal, prevede „acțiunea sau inacțiunea intenționată comisă de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, manifestată prin: b) izolare, intimidare în scop de impunere a voinței sau a controlului personal asupra victimei”. În această parte, organul de urmărire penală și instanța de fond incorect au ajuns la concluzia vinovăției inculpatului.

În baza raportului de expertiză medico-legală din 26.03.2018 și a declarațiilor părții vătămate XXXXX XXXXX, s-a stabilit că vătămarea corporală neînsemnată ultimei este cauzată de inculpat, însă acțiunile acestuia nu au fost încadrate corect ca acțiunea sau inacțiunea intenționată comisă de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, manifestată prin izolare, intimidare în scop de impunere a voinței sau a controlului personal asupra victimei.

Ori, fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) lit. b) Cod penal.

Sa stabilit, că în urma certei apărute între Tabanov P. și XXXXX XXXXX, acesteia i-au fost provocate, potrivit Raportului de expertiză judiciară, nr. XXXXX din 23.03.2018, reieșind din circumstanțele cauzei și anume: că la 16.08.2017, în jurul orelor 09⁰⁰, la domiciliu, a fost apucată și strânsă de antebraț de către soț, s-au constatat următoarele leziuni: hematom în regiunea umărului stâng, produs la acțiunea traumatică cu obiect contondent dur, posibil în timpul și circumstanțele indicate și se califică ca vătămare neînsemnată.

Astfel, acțiunea prejudiciabilă a inculpatului manifestată prin acțiuni violente în privința unui membru al familiei care au provocat vătămare neînsemnată a integrității corporale a părții vătămate XXXXX XXXXX conține elementele contravenției prevăzute la art. 78¹ Cod contravențional, conform indiciilor de calificare: „maltratarea sau alte acțiuni violente, comise de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, care au provocat vătămare neînsemnată a integrității corporale”.

Deci, procesului penal în privința inculpatului pe capătul acuzării pe art. 201¹ alin. (2) lit. b), e) Cod penal urm4ează a fi încetat, pe motiv că acțiunea violentă a inculpatului, nu constituie o infracțiune, dar apreciată distinct, constituie o contravenție prevăzută de art. 78¹ Cod contravențional, care duce la încetarea procesului contravențional din motivul expirării termenului răspunderii contravenționale.

Ținând cont de rolul inculpatului **în săvârșirea actului de violență în familie și violare de domiciliu**, care a avut o pondere considerabilă la cauzarea vătămarilor corporale **părților vătămate**, temeinicia adjudecării de la inculpat a despăgubirilor prejudiciului moral în beneficiul **părților vătămate XXXXX XXXXX și XXXXX XXXXX**. în cuantum de 1000 lei pentru fiecare parte vătămată este proporțională prejudiciului moral cauzat acestora.

Totodată, solicitarea procurorului de încasarea cheltuielilor de judecată de la inculpat este nefondată.

Ori, acestea sunt cheltuieli efectuate în cadrul urmăririi penale în vederea acumulării probatoriului necesar pentru demonstrarea vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, cheltuieli ce sunt trecute în contul statului.

Tot aici, este necesar de a face trimitere la prevederile alin. (2) art. 143 Cod de procedură penală, care stipulează că plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) se face din contul bugetului de stat.

5. Procuror în Procuratura de circumscripție Cahul, Mihail Tomița, a declarat recurs ordinar, solicitând casarea acestei decizii și dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel.

Recurentul a invocat că, soluția instanței de apel cu privire la recalificarea acțiunilor inculpatului în baza art. 179 alin. (1) Cod penal este neîntemeiată și ilegală.

Ori, declarațiilor părților vătămate XXXXX XXXXX că a avut hematom la umărul drept și articulația cotului drept, însă aceste leziuni i-au fost provocare nu intenționat de inculpat ci în timpul, când cea din urmă încerca să tragă copilul spre ea, ca să-i împiedice inculpatului să ea cu el fiul, în timp ce copilul se împotriva și nu vroia să plece cu tatăl său, nu corespund circumstanțelor cauzei și vin în contradicție cu declarațiile părții vătămate XXXXX XXXXX, care în ședința primei instanțe a declarat că, ea striga mamei să-l ajute și ea l-a apucat de mână și îl trăgea spre ea, a venit și mama ei, la fel ajuta, el a împins-o pe mama ei, ea s-a lovit, iar fiul plângea, declarațiile care coroborează cu raportul de expertiză medico-legală din 23.03.2018, din care reiese că, constatarea medico - legală a fost realizată pe numele lui XXXXX XXXXX a.n. XXXXX, și în concluzie este depistat la aceasta hematom în regiunea umărului drept și articulația cotului drept, se califică ca vătămare neînsemnată.

Astfel, regula cu privire la aprecierea probelor prevăzută de art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală - fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, nu s-a respecta.

De către acuzare au fost prezentate și administrate probe directe, pertinente și concludente, în coroborare cu alte probe, care demonstrează nemijlocit vinovăția lui Tabanov P. în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) lit. b) Cod penal.

instanța de apel neîntemeiat a respins probele acuzării, prin care cu certitudine se confirm comiterea faptelor prejudiciabile prevăzute de legea penală și vinovăția inculpatului, și greșit a ajuns la concluzia de încetare procesului penal în privința lui pe capătul acuzării pe art. 201¹ alin. (1) lit. b) Cod penal, pe motiv că acțiunea violentă a inculpatului nu constituie o infracțiune prevăzută de 201¹ alin. (1) lit. b) Cod penal, dar apreciată distinct, constituie o contravenție prevăzută de art. 78¹ Cod contravențional, cu încetarea procesului contravențional din motivul expirării termenului de prescripție.

Concluzia instanței de apel precum că, nu s-a constatat, că în perioada incriminată inculpatul acesta o limita pe soția sa în deplasare liberă, comunicare cu prietenii, este vădit neîntemeiată, or partea vătămată XXXXX XXXXX în cadrul ședinței instanței de apel, a menționat că, martorii apărării care au fost audiați, nu cunosc despre ce se întâmpla în familia acestora, deoarece se vedeau foarte rar, iar pe ea o vedeau vecinii când ieșea din casă, însă ea ieșea doar la solicitarea soțului său pentru al lua de la serviciu și când mergea la prietene, unde se afla doar pe o perioadă determinată de soțul său și respecta această durată, din motiv că se temea de el. După incidentul din 16.08.2017, nu s-a ales doar cu echimoze, ci și cu o criză nervoasă și cu o traumă psihologică, iar acest fapt se confirmă prin documente pentru că, ea s-a adresat în mun. Chișinău la un centru pentru consiliere psihologică, declarațiile care coroborează cu declarațiile părții vătămate XXXXX XXXXX date în cadrul examinării

cauzei în instanța de fond, unde ea a declarat că, ea s-a aflat în concediu de maternitate cu copilul și întotdeauna se afla acasă. Dacă ea vroia să comunice cu prietenele sale, atunci totul era sub control, dacă comunica prin telefon, el întotdeauna era alături, îi controla și telefonul. La prietene rar când mergea singură, mereu a fost cu el. Odată prietena ei a fost la ei în ospeție, și el asculta discuțiile lor. La părinții ei la fel mergea cu soțul, uneori singură cu copiii dacă îi invitau în ospeție, el cu dânsa nu mergea, pleca singur. La sărbători când ei plecau împreună, ea nu putea dansa cu alți bărbați, el permanent o geloza. La finisarea concediului de maternitate ea voia să iasă la lucru, el nu voia aceasta, a fost scandal, ca ea să stea acasă și să îngrijească de copii. Când mergea la lucru, el permanent o controla, când venea, cu cine, de ce nu venea la autobuzul de rută, o geloza dacă cineva o conducea. La vecinii bărbați nu putea să intre, dacă el nu era acasă. Ea odată a plecat la părinți, și el a adus-o cu forța acasă, au fost și alte scandaluri: cu discursul părții vătămate XXXXX XXXXX care în ședința instanței de apel a menționat că, fiica sa a avut o viață foarte grea alături de Tabanov P. pentru că, ea trebuia să meargă la serviciu să vină acasă să facă curat, să spele și să aibă grija de copil și mereu era închisă în casă fără a putea comunica cu nimeni, iar dacă mergea la cineva în ospeție, Tabanov P. mereu o suna să o întrebe când se întoarce acasă; cu declarațiile părții vătămate XXXXX XXXXX care în ședința primei instanțe a declarat că, aceasta nu este prima dată, când anterior ei se mai certau, el îi spunea că-i va ascunde copiii, ca ea să nu îi poată găsi; cu plângerea lui XXXXX XXXXX, din 01.12.2017, din care reiese că, XXXXX XXXXX solicită tragerea la răspundere pe soțul său Tabanov P. pentru violența în familie (f.d. 6); cu descifrarea convorbirilor telefonice din telefonul de la domiciliul lui XXXXX XXXXX, din care reiese că, de la telefonul dat au sunat la 18.08.2017 și la 25.08.2017 în organizația Obștească „Casa Mărioarei” care se ocupă cu ajutorul psihologic victimelor violenței în familie.

Instanța de apel nu a dat aprecierea cuvenită declarațiilor părții vătămate XXXXX XXXXX în coroborare cu alte probe administrate și prezentate de către acuzatorul de stat.

Totodată, în decizie și sentința lipsește dispoziția privind trecerea cheltuielilor judiciare pe contul statului.

Conform Legii nr.316 din 22.12.2017, alin.(2) din art. 143 Cod de procedură penală, care prevedea că plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile obligatoriu se face din contul bugetului de stat, a fost abrogată. Iar la moment se solicită restituirea acestor cheltuieli statului, cheltuieli care au fost suportate din cauza comiterii de către Tabanov P. a infracțiunii.

Orice prejudiciu cauzat fie persoanei fizice/juridice sau statului trebuie să fie reparat. Este necesar schimbarea atitudinii vizavi de instituția procesuală - cheltuielile judiciare și restituirea acestora.

Totodată, potrivit practicii CtEDO denotă faptul, că persoana recunoscută vinovată de săvârșirea infracțiunii urmează să suporte cheltuielile judiciare (cazul (cazul Croissant vs. Germania din 25.09.1992, nr.13611/88, § 33-37).

Potrivit art. 227 alin. (1) și alin. (2) pct. 5) Cod de procedură penală, (1) Cheltuieli judiciare sânt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurării a procesului penal. (2) Cheltuielile judiciare cuprind sumele: 5) cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale fin cauza penală.

Conform art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sânt suportate de condamnat sau sânt trecute în contul statului.

În primul rând, cheltuieli legate cu efectuarea expertizelor judiciare sunt cheltuiuri în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală - expertiza judiciară.

În al doilea rând, la soluționarea chestiunii cine suportă cheltuielile respective, trebuie soluționată reieșind din prevederile art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală, care pe prim plan pune sarcina pe condamnat, responsabil de aceste cheltuieli în legătură cu comiterea infracțiunii. Și doar dacă condamnatul nu este în stare să le achite din diferite motive, invaliditate, incapacitatea juridică etc., cheltuielile sunt trecute în contul statului.

În al treilea rând, instanța de apel, odată ce a dispus respingerea cererii procurorului încasării de la inculpatul sumei de 1280 lei cu titlu de cheltuieli judiciare, nu a dispus trecerea acestora în contul statului, astfel, rezultă că nu dispunem de o dispoziție referitoare la repartizarea cheltuielilor judiciare, așa cum se cere prin prevederile art. 397 pct. 5) și art. 416 Cod de procedură penală.

Astfel, instanța de apel nu a soluționat corect chestiunea legată de cheltuieli judiciare.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală - hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

5.1. A declarat recurs ordinar și inculpatul, solicitând casarea sentinței și decizie instanței de apel, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie achitat.

Recurentul a invocat că, învinuirea înaintată nu și-a găsit confirmarea, întrucât în cadrul ședinței de judecată partea vătămată a confirmat că, la 16.08.2017, ea singură a mers la domiciliul părinților ei din s. XXXXX, r-nul XXXXX, str. XXXXX, XXXXX, inculpatul nu iar fi interzis să se ducă, s-au să-și impună voința contrară, inclusiv forța fizică să părăsească casa.

Ori, s-a demonstrat că, mărturiile lui Ivanova E., Stratiev I., Zhelev E., Atanasova G., Gurgurov N. și Peykova O. - care în instanță au explicat că XXXXX XXXXX se deplasa liber, mergând în vizită, pe jos și cu automobilul, fapt confirmat de însăși partea vătămată XXXXX XXXXX

Acuzațiile aduse de către părțile vătămate XXXXX XXXXX și XXXXX XXXXX sunt neîntemeiate și contrare, fiind aduse cu scop de răzbunare, întrucât plângerea a apărut doar după ce inculpatul a depus în instanță cerere privind desfacerea căsătoriei și stabilirea locului de trai a copilului minor. Pentru ca instanța să nu stabilească locul de reședință al copilului cu tatăl, au decis să îl discrediteze și să o victimizeze pe XXXXX XXXXX

Raportului de examinare medico-legale în privința lui XXXXX XXXXX și XXXXX XXXXX, urmează a fi apreciat critic, deoarece lipsesc careva materiale constatatoare în acest sens.

În speță, sunt prezente relații civile privind desfacerea căsătoriei și stabilirea locului de domiciliu a copilului minor.

În același timp, probe obiective care confirmă aplicarea violenței domestice de către el nu au fost stabilite și dovedite.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 15) Cod de procedură penală - instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, nu au fost întrunite elementele infracțiunii, instanța de judecată

internațională, prin hotărîre pe un alt caz, a constatat o încălcare la nivel național a drepturilor și libertăților omului care poate fi reparată și în această cauză.

5.2. Recurs ordinar a declarat și partea vătămată XXXXX XXXXX, care a solicitat casarea deciziei instanței de apel în partea liberării lui Tabanov P. de pedeapsă pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 179 alin. (1) Cod penal, cu menținerea sentinței.

În cadrul examinării cauzei în prima instanță, fiind audiată partea vătămată, martori și studii ale probe scrise, inclusiv rezultatele expertizei medico-legale, faptul aplicării violenței psihice și fizice în familie în privința părții vătămate XXXXX XXXXX și violența fizică împotriva părții vătămate XXXXX XXXXX și-au găsit confirmarea.

Cu toate acestea, instanța de apel nu a apreciat obiectiv probele menționate, declarațiile părților vătămate găsindu-și confirmarea, precum și concluzia expertizei medico-legale, conform căreia la ambele victimele au fost depistate vătămări corporale cauzate de către inculpat. Totodată, instanța de apel a interpretat eronat declarațiile părții vătămate XXXXX XXXXX

Instanța de apel absolut nejustificat a respins declarațiile părții vătămate XXXXX XXXXX privind violența constantă și sistematică (izolare, intimidare, impunere voinței și control personal) de către inculpat.

Absolut neîntemeiate sunt și constatările instanța de apel cu referire la lipsa probelor care ar confirma că, în urma acțiunilor violente ale inculpatului, părțile vătămate XXXXX XXXXX și XXXXX XXXXX le-a fost cauzat vreun prejudiciu moral, în legătură cu care valoarea compensației morale a fost redusă la o sumă nesemnificativă de 1000 de lei. Ori, suferințele la care a fost supusă partea vătămată o perioadă îndelungată din cauza acțiunilor violente ale inculpatului, violența fizică și psihică, amenințările și controlul permanente, abuzarea mamei, XXXXX XXXXX în prezența coliiilor minori, nu constituie o dovadă de provocare suferințelor morale? Prin urmare, recurenta consideră soluția primei instanțe privind încasarea din contul inculpatului în beneficiul lui XXXXX XXXXX a sumei în mărime de 15.000 lei și XXXXX XXXXX a sumei de 5000 lei, cu titlu de prejudiciu moral, este întemeiată.

6. Judecând recursurile ordinare pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acestea urmează a fi admise din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect, Colegiul penal lărgit atestă că instanțele de fond și de apel au comis următoarele erori de drept.

În primul rând, potrivit art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei se efectuează în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu. Conform art. 385 alin. (1) pct. 1) – 3), 14) Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează următoarele chestiuni: dacă a avut loc fapta de

săvârșirea căreia este învinuit inculpatul, dacă această faptă a fost săvârșită de inculpat, dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume lege penală este prevăzută ea. Cine și în ce proporție trebuie obligat să plătească cheltuielile judiciare. În corespundere cu art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor. Potrivit art. 394 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată și motivele pentru care instanța a respins alte probe. Conform art. 113 alin. (1) Cod de procedură penală, se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componenței infracțiunii, prevăzute de norma penală. Potrivit art. 8 și 10 alin. (2) Cod penal, legea penală care înăsprește pedeapsa sau înrăutățește situația persoanei vinovate de săvârșirea unei infracțiuni nu are efect retroactiv. Conform art. 229 alin. (1) - (3) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului. Instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare. Instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul dacă plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea lor.

În pofida acestor prescripții legale, potrivit descriptivului sentinței, instanța de fond (*pct. 1., 2. din decizie*):

a) nu a luat în considerare că elementele calificative incriminate inculpatului: „*violența manifestată prin izolare, intimidare în scop de impunere a voinței sau a controlului personal asupra victimei*”, au fost introduse în art. 201¹ alin. (1) lit. b) Cod penal pe 16.09.2016, deci nu au efect retroactiv.

Astfel, instanța urma să judece cauza în raport cu faptele imputate inculpatului prin rechizitoriu, doar ce țin de perioada 16.09.2016 – 16.08.2017;

b) a omis să motiveze și determine dacă semnele faptelor prejudiciabile incriminate inculpatului prin rechizitoriu, inclusiv: „*...cu scopul impunerii voinței și a controlului personal asupra lui XXXXX XXXXX, intenționat îi provoca frica, iniția sistematic scandaluri în casă, în cadrul cărora provoca stare de neliniște și suferințe psihice lui XXXXX XXXXX prin ofensării și amenințări, sistematic îi impunea voința interzicându-i să iasă din casă fără permisiunea lui, o limita în libera circulație și îi interzicea să plece în ospeție la rude, să comunice cu prietenele și persoanele apropiate, izolând-o în așa mod de prietene și rude, încălcându-i, astfel, dreptul ei constituțional la libera circulație și comunicare cu cei apropiați, în același timp amenințând-o cu răfuiala fizică, dacă nu-i va executa cerințele..., a provocat, din motive de gelozie, un scandal cu soția XXXXX XXXXX și a început să o înjure cu cuvinte necenzurate, impunându-și voința, interzicându-i să părăsească casa și plece, inclusiv prin aplicarea forței fizice..., a urmărit-o. În rezultat, i-a cauzat lui XXXXX XXXXX un stres psiho-emoțional, suferințele psihice și fizice, leziuni în formă de hematom în regiunea umărului stâng, care se califică ca vătămări corporale neânsemnate*”, corespund cu semnele componenței infracțiunii imputate: „*violența manifestată prin izolare, intimidare în scop de impunere a voinței sau a controlului personal asupra victimei*”;

b) doar a trecut în revistă dovezile administrate, dar nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concluziei, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv în raport cu circumstanțele concrete în fapt și în drept invocate în rechizitoriu pe ambele capete de acuzare, neindicând motivele pentru care a respins versiunile și probele apărării;

c) nu a soluționat chestiunea privind plata cheltuielilor judiciare în raport cu prevederile art. 229 Cod de procedură penală.

Astfel, prima instanță nu a judecat fondul cauzei în conformitate cu rigorile prevăzute de lege și a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția.

În al doilea rând, conform art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel. Potrivit art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător. Conform art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Potrivit jurisprudenței naționale, chestiunile de fapt asupra cărora trebuie să se pronunțe instanța de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări, Chestiunile de drept pe care urmează să le soluționeze instanța de apel sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă normele de drept procesual și penal au fost corect aplicate. În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată, cu rejudecarea cauzei (*Hotărârea Plenului CSJ a RM din 12.12.2005, nr.22 Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel*). Hotărârea judecătorească trebuie să corespundă atât după formă, cât și după conținut cerințelor art. 384-397 Cod de procedură penală, se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea, excluzându-se folosirea formulărilor inexacte (*Hotărârea Plenului CSJ nr. 22 din 12.12.2005 privind sentința judecătorească, pct. 3.*).

Însă, instanța de apel, rejudecând cauza potrivit regulilor generale, nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, conform descripțivului deciziei contestate (*pct. 4. din decizie*):

a) nu a reacționat în modul prevăzut de lege asupra erorilor de drept comise de instanța de fond, nominalizate supra, repetându-le întocmai;

b) a omis să motiveze și determine dacă semnele faptelor prejudiciabile incriminate inculpatului prin rechizitoriu, pentru perioada 16.09.2016 – 16.08.2017, inclusiv: „...cu scopul **impunerii voinței și a controlului personal asupra lui XXXXX XXXXX, intenționat îi provoca frica, iniția sistematic scandaluri** în casă, în cadrul căroră **provoca stare de neliniște și suferințe psihice** lui XXXXX XXXXX **prin ofensării și amenințări, sistematic îi impunea voința interzicându-i să iasă din casă fără permisiunea lui, o limita în libera circulație și îi interzicea să plece în ospetie la rude, să comunice cu prietenele și persoanele apropiate, izolând-o în așa mod de prietene și rude, încălcându-i, astfel, dreptul ei constituțional la libera circulație și**

comunicare cu cei apropiați, în același timp amenințând-o cu răfuiala fizică, dacă nu-i va executa cerințele..., a provocat, din motive de gelozie, un scandal cu soția XXXXX XXXXX și a început să o înjure cu cuvinte necenzurate, impunându-și voința, interzicându-i să părăsească casa și plece, inclusiv prin aplicarea forței fizice..., a urmărit-o. În rezultat, i-a cauzat lui XXXXX XXXXX un stres psiho-emoțional, suferințele psihice și fizice, leziuni în formă de hematom în regiunea umărului stâng, care se califică ca vătămări corporale neînsemnate”, corespund cu semnele componentei infracțiunii imputate: „violența manifestată prin izolare, intimidare în scop de impunere a voinței sau a controlului personal asupra victimei”.

Ori, separarea din contextul învinuirii doar a acțiunii de provocare a vătămarilor corporale neînsemnate părții vătămate, pentru a le recalifica ulterior în baza 78¹ Cod contravențional, de la art. 201¹ alin. (2) lit. b), e) Cod penal, lit. e) nefiind în genere imputată inculpatului în rechizitoriu, nu corespund rigorilor prescrise în art. 101, 325, 385 Cod de procedură penală și art. 113 Cod penal;

c) nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv circumstanțele concrete în fapt și în drept invocate în rechizitoriu pe ambele capete de acuzare, neindicând motivele pentru care a respins alte probe acuzării.

Mai mult, a reținut că: „fiind audiată în cadrul urmăririi penale la 15.12.2017, **partea vătămată XXXXX XXXXX a indicat:** „Am văzut că ginerele încerca cu forța să i-a copilul, copilul plângând s-a apucat de mama sa XXXXX și se împotriva. Eu am început să-i ajut Raisei să țină copilul și să-l elibereze de la tatăl său. În acest timp ginerele m-a apucat de umărul drept și m-a împins, iar eu m-am lovit de scară”. În cadrul ședinței instanței de fond XXXXX XXXXX a declarat, că hematumul s-a format în urma faptului, că atunci când trăgeau fiecare în partea lui de copil, ea s-a lovit și la umărul drept i-a apărut hematom. În cadrul ședinței instanței de apel, aceasta a declarat, că hematumul s-a format în timp ce ea trăgea nepotul și s-a lovit de scară”, dar nu a indicat care din aceste declarații sunt pertinente și pe care le respinge, lipsind cu desăvârșire motivarea instanței de ce acestea, așa cum au fost reținute, coroborate cu raportul de constatare nr. XXXXX din 11.01.2018 că la XXXXX XXXXX s-a constatat hematom al umărului drept și articulației cotului drept, care putea fi produsă la acțiunea traumatică cu obiect contondent dur, posibil în timpul și circumstanțele relatate și se califică ca vătămare neînsemnată, nu pot fi calificate drept violarea de domiciliu săvârșită cu aplicarea violenței asupra persoanei (art. 179 alin. (2) Cod penal);

d) a concluzionat inițial că: „**instanța de fond corect a determinat circumstanțele de fapt și de drept și just a făcut concluzia că faptele penale de violare de domiciliu, reținute în culpa inculpatului au avut loc și au fost săvârșite de către el în circumstanțele descrise**”, dar apoi s-a contrazis indicând că instanța de fond: „**incorect a calificat acțiunile de violare de domiciliu, ca fiind comise cu provocarea leziunilor corporale**”, și să recalifice acțiunile inculpatului la art. 179 alin. (1) Cod penal, ca apoi să revină la rezumatul inițial invocând că: „**ținând cont de rolul inculpatului în săvârșirea actului de violență în familie și violare de domiciliu, și a avut o pondere considerabilă la cauzarea vătămarilor corporale părților vătămate, temeinicia adjudecării de la inculpat a despăgubirilor prejudiciului moral în beneficiul părților vătămate XXXXX XXXXX și XXXXX XXXXX. în cuantum...**”.

Ori, asemenea abordare nu corespunde criteriilor de apreciere a probelor și circumstanțelor cauzei, prescrise în art. 101 Cod de procedură penală;

e) nu a soluționat chestiunea privind plata cheltuielilor judiciare în raport cu prevederile art. 229 Cod de procedură penală.

Împrejurările expuse atestă în mod lucid că instanțele de fond și de apel nu au judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece au adoptat hotărâri care nu cuprind motive legale pe care se întemeiază soluția, și că recursurile ordinare sunt întemeiate.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanțele de fond și de apel, constituie erori de drept prescrise în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului declarat, casării totale a deciziei contestate, și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

admite recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Tomița Mihail, de partea vătămată XXXXX XXXXX și de inculpatul Tabanov Piotr Gheorghii, casează total decizia Colegiul judiciar al Curții de Apel Cahul din 27 noiembrie 2019 și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, pronunțată integral la 10 iulie 2020.

Președinte
Judecători

Iurie Diaconu
Liliana Catan
Ion Guzun
Victor Burduh
Nicolae Craiu